

Deva Premal & Miten

- interview

Deva Premal (Duitsland, 1970) en haar echtgenoot Miten (Groot-Brittannië, 1946) zijn misschien wel de bekendste mantrazangers ter wereld. Sterker nog: dankzij hen kunnen veel westerlingen de teksten van duizenden jaren oude mantra's letterlijk meezingen. Stap een yogales binnen en de kans is groot dat je hun muziek op de achtergrond hoort. Ieder jaar komen ze naar Almere om twee concerten te geven.

Deva Premal en Miten interviewen stond al een paar jaar hoog op mijn lijstje. Vorig jaar lukte het niet vanwege hun strakke schema, maar dit jaar was ik hartelijk welkom. De ochtend voor hun eerste optreden parkeer ik de auto onder hun hotel en stap de lift in. En sta oog in oog met twee mooie mensen. Ik staar ze aan en realiseer me dat ik Deva en Miten tegenover me heb. 'Ehh,' stamel ik, 'I'm here to see you!' Meteen krijg ik een grote knuffel van Miten en Deva volgt. Er blijken twee interviews op dezelfde tijd ingepland te zijn. Geen probleem, dan spreek ik met Deva alleen. Tijdens ons gesprek gebeurt me iets vreemds. Ik val stil. Ik kijk in die heldere blauwe ogen en heb het gevoel dat al mijn vragen overbodig zijn. Het liefste zou ik in stilte naast haar zitten. Wat een bijzondere vrouw. Gelukkig kan ik er nog wat vragen uitpersen en dan vertelt ze haar verhaal.

Osho

'Miten en ik hebben elkaar vierentwintig jaar geleden ontmoet in de ashram van Osho in Pune, India, waar ik uiteindelijk twee jaar zou wonen. Ik was twintig en genoot ervan daar te zijn. Miten was de muziekcoördinator, zijn werk bestond uit het verzorgen van de muziekkavonden voor de ongeveer tweeduizend inwoners en bezoekers van de ashram. Ik bewonderde zijn muziek, die de meditatie en de stilte ondersteunde. Het was geen entertainment, maar diende om mensen naar binnen te laten keren. Bijzonder was dat alle mensen die kwamen mediteren met hun rug naar de muzikanten zaten. Die bevonden zich achterin de zaal en de mensen keken naar voren, naar Osho. Hij zat daar eerst in levende lijve en toen hij overleden was, hing er een afbeelding van hem.'

Wakker

'Miten maakte altijd al muziek. Als muzikant reisde hij de wereld rond en vervulde altijd een ondersteunende rol binnen grote bands als Fleetwood Mac en Ry Cooder. Hij speelde in Wembley, maar niemand kwam voor hem. Zichzelf opzij zetten was een voorbereiding op zijn tijd bij Osho, denk ik. Nooit werd hij een echt bekend muzikant en nooit was hij echt tevreden met wat hij deed. Toen las hij een boek van Osho, een openbaring voor hem. Zo ontdekte hij dat er een andere manier van leven is. Het heette 'Geen water, geen maan' en het verhaal dat hem wakker maakte gaat over de non Chiyono, die haar hele leven al studeert en maar niet verlicht raakt. Op een dag loopt ze met een emmer met water naar de bron. Ze kijkt naar de reflectie van de maan op het water in de emmer. Opeens valt de bodem uit de emmer; het water loopt eruit en de reflectie is verdwenen. Op dat moment realiseert zij zich dat ze een reflectie heeft bewonderd terwijl ze ook naar de echte maan had kunnen kijken. Dan wendt ze haar blik naar de maan en raakt verlicht.'

Sleutel

'Miten zag meteen de parallel met de muziek die hij toen maakte. De muziek was als een sleutel die hij aan het oppoetsen was. Hij was geobsedeerd geraakt door de sleutel en die gaan aanbidden, in plaats van hem te gebruiken om de deur te openen. Hij verliet zijn manager en zijn muziekcarrière, verkocht al zijn gitaren en ging bij Osho wonen. Daar leefde hij simpel, werkte in de keuken en bijna niemand wist dat hij muzikant was. In de ashram speelde muziek een grote rol, zowel in het dagelijks leven als tijdens de meditatie. Op een goed moment vertelde hij dat hij wel wat gitaar en percussie kon spelen. Toen kwam hij erachter dat een simpel liefdesliedje voor Osho zingen zó bevredigend was. Voorheen maakte hij zich druk of een nummer een hit kon worden en of het wel intelligent genoeg was en nu voelde hij zich door een liedje dat alleen over 'ik hou van jou' ging helemaal compleet.'

Innerlijke reis

'Zelf kwam ik in de ashram als lichaamswerker. Ik wilde helend werk doen. Nu doe ik dat door mijn muziek, maar toen dacht ik nog dat ik dat via het lichaam zou gaan doen. Ik gaf massages, shiatsu-behandelingen, reflexologie. Toen ik Miten ontmoette, zei ik meteen dat ik wel met hem wilde zingen. Nou hield ik van zingen, maar eigenlijk ging het mij daar helemaal niet om. Ik wilde gewoon dichtbij hem zijn. Na een poosje werd dat

Gayatri Mantra

Ohm
Bhur Bhuvah
Svah
Tat Saviturva-
renyam
Bhargodevasya
Dhimahi
Dhi-yo-yo-nah
Prachodayat

O Alom
Aanwezige God.
Schenker Van
Het Leven
En Vernietiger
Van Het Kwaad.
Wij Mediteren
Op U.
Schenk Ons
Inspiratie
En Verlicht
Onze Geest.
Leid Ons
Op Het Juiste
Pad
En Behoed Ons
Voor Het
Kwade.

samen zingen steeds meer een 'ding'. We zijn inmiddels zoveel jaar verder, en wat we toen deden is wat we nog steeds doen: we maken muziek die mensen kunnen gebruiken bij hun innerlijke reis. Het grote verschil is dat we niet meer achterin de zaal staan en ons publiek tegenwoordig wel

Vrijheid

'De eerste zeven jaar hebben we helemaal geen mantra's gezongen. We zongen Mitens liedjes en die van de ashram. Osho was geen traditionele leraar, hij moedigde ons aan ons eigen pad te vinden, expressie te geven aan wat uit onszelf wilde komen. Hij leunde niet op de oude geschriften en in zijn meditaties kwamen bijna geen mantra's voor. Het ging hem erom alle ballast weg te nemen, zodat we onze eigen keuzes, eigen kwaliteiten zouden leven. Nooit zei hij: 'Als je dit of dat doet, dan raak je verlicht. Dit is het pad, dit is de weg.' Hij leerde ons dat vrijheid het hoogste goed is. Iedereen is verantwoordelijk voor het vinden van zijn eigen pad. Dat is een uitdaging: je moet het helemaal zelf doen. Hij sprak weleens mooi over mantra's, maar niet over dat je iets zou bereiken als je een mantra zoveel keer zou herhalen. Die ideeën, concepten wilde hij allemaal wegnemen. Osho was oorspronkelijk een Jaïn (het Jāinisme is een oude, Indiase religie, red.) en er is één mantra uit die traditie waar hij veel van hield. Tot nu toe zijn Miten er nog niet toe gekomen die op te nemen. Het is er blijkbaar de tijd nog niet voor.'

Gayatri

‘Nadat we zeven jaar rondgereisd hadden om muziek te maken, hoorde ik ergens de Gayatri mantra. Die kende ik goed, omdat mijn vader hem elke avond voor me zong. Het raakte me diep. Zoals ik dat als kind deed, begon ik weer mantra’s te zingen en alles transformeerde. Mijn stem veranderde en ik werd minder verlegen. Tot die tijd durfde ik niet alleen te zingen voor anderen. Ik was als een bloem die ontluikt. Op mijn achtentwintigste brachten we de cd ‘The Essence’ uit, met daarop de Gayatri mantra. We werden verrast door het enthousiasme waarmee die ontvangen werd. We hadden het album gemaakt voor onze eigen kring van vrienden en familie, lieten er duizend persen en hadden verwacht die de rest van ons leven te kunnen verkopen en uitdelen. Inmiddels zijn er zo’n driehonderdduizend stuks verkocht. Ik vind het zo bijzonder hoe dit ontstaan is! Dat ik de Gayatri mantra weer hoorde, op het juiste moment, op de juiste plek. Het is de belangrijkste mantra die er is en nu kennen heel veel mensen de woorden uit hun hoofd.’

Mantra

‘Het zingen van mantra’s is heel krachtig en bijzonder. Het geluid, de vibratie van de woorden werkt als een medicijn. Elke toon heeft een ander effect. Het focust op een bepaald lichaamsdeel of op een levenskwaliteit. Een mantra kan helend zijn, blokkades wegnemen of mannelijke en de vrouwelijke energie met elkaar verbinden. Of vrede of liefde bevorderen. Er zijn zoveel verschillende mantra’s, zoveel verschillende uitwerkingen. Het geluid verbindt ons, het is universeel. Wij zingen zowel mantra’s uit de oude geschriften als Engelse liedjes die Miten schrijft. De inspiratie komt altijd van Osho. Zowel de mantra’s als de nummers van Miten creëren een bepaalde ruimte, een stilte. Als je ernaar luistert, wil je niet applaudisseren. Ons publiek voelt dat goed aan en daarom is het altijd stil tussen de nummers door. Een complete, liefdevolle stilte.’

Thuis

‘Op het podium voelen we ons zo gezegend, ook na vierentwintig jaar groeit dat gevoel nog steeds. Doordat ons publiek zoveel liefde meeneemt naar onze concerten, voelt de sfeer intiem, bijna huiselijk, aan - ook in heel grote concertzalen. We beleven het iedere keer als een hereniging. Daarvoor zijn we zo dankbaar. We toeren veel en toch vermoeit het ons niet gauw. Tenslotte worden er niet toe gedwongen, we kiezen er zelf voor. Het is geen missie maar puur eigenbelang; we houden van wat we doen.’

Drie maanden per jaar wonen we in Australië, twee weken op Corfu en een maand op Costa Rica voor onze tantra- en mantravakanties. De rest van de tijd reizen we. We zijn thuis waar we zijn, al denk ik niet dat we dit zonder elkaar zouden kunnen volhouden. We versterken elkaar, vullen elkaar aan. We moedigen elkaar aan en dagen elkaar uit, daarover gaat een liefdeslied dat Miten schreef. We houden elkaar in balans.' <<

Tekst: Charlot Spoorenberg

Foto's: Gunni en Yuvak Tuladhar

Meer interviews: geef je op voor het gratis mailmagazine BewustZijn Online door een mailtje te sturen naar: bewustzijnonline@gmail.com
Of kijk op: www.bewustzijnonline.nl

